

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мотивація і лідерство

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол № 9 від 23 грудня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Мотивація і лідерство
Викладач (-і)	Баланюк І.Ф., д.е.н., завідувач кафедри обліку і оподаткування, Іваночко Б.Р., асистент кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(098)0359077
E-mail викладача	ivan.balaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
Дисципліна «Мотивація та лідерство» спрямована на вивчення теоретичних основ і практичних методів управління персоналом через ефективну мотивацію та стимулювання праці. У межах курсу розглядаються поняття мотивації, її взаємозв'язок із компетентністю працівників, функції спонукальних мотивів, трудовий потенціал, а також теорії мотивації та методи її реалізації. Окрема увага приділяється лідерству як ключовому фактору управління, зокрема його ролі у сфері обліку та оподаткування. Вивчення дисципліни допоможе студентам оволодіти знаннями та навичками, необхідними для підвищення продуктивності праці, впровадження ефективних мотиваційних програм і розвитку корпоративної культури.	
3. Мета та цілі курсу	
<i>Мета:</i> формування у студентів ґрунтовних теоретичних і практичних знань щодо ефективного управління мотивацією та стимулюванням персоналу для підвищення його продуктивності та якості виконуваних завдань, набуття навичок розробки та впровадження систем мотивації. <i>Цілі курсу:</i> освоєння теоретичних основ впливу на працівників через мотивацію та стимулювання задля підвищення продуктивності праці; набуття знань та навичок мотивувати працівників до трудової діяльності; отримання вмінь використовувати матеріальні і нематеріальні стимули відносно персоналу; опанування соціально-психологічних методів управління мотивацією окремих груп працівників та колективів і вмінь оцінювання персоналу; формування лідерських навичок в системі мотивації.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов. <i>Загальні компетентності:</i> ЗК 01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт <i>Компетентності:</i> СК 02. Здатність організовувати обліковий процес та регламентувати діяльність його виконавців у відповідності з вимогами законодавства та менеджменту підприємства. СК 05. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації. СК 08. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.	

Результати навчання:

ПР 01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПР 04 Організовувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання.

Обсяг курсу – 90 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
лекції		16	6
практичні		14	4
самостійна робота		60	80
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
I	Облік і оподаткування	перший	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема, план	Кількість годин (денна форма навчання/заочна форма навчання)		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
Тема 1. Сутність мотивації персоналу 1. Поняття і значення мотивації в управлінні персоналом 2. Мотивація персоналу у сфері обліку і оподаткування 3. Ключові категорії мотивації: інтерес, мотив, стимул 4. Взаємозв'язок мотивації та компетентності працівників	2/2	2/2	8/8
Тема 2. Значення мотивів, трудового потенціалу та стимулювання персоналу 1. Мотиви, їх суть та види 2. Функції спонукальних мотивів 3. Характеристика трудової мотивації 4. Трудовий потенціал та його види 5. Стимули і методи стимулювання праці	2/-	2/-	8/12
Тема 3. Теорія мотивації праці 1. Психологічні теорії мотивації 2. Класичні мотиваційні теорії 3. Доктрина “людських відносин” та її використання у практиці управління персоналом 4. Змістовні мотиваційні теорії 5. Процесуальні мотиваційні теорії	2/-	2/-	8/10
Тема 4. Підходи щодо управління мотивацією персоналу 1. Закони поведінки працівників 2. Фактори що впливають на продуктивність працівників 3. Формування ефективної системи мотивації і стимулювання 4. Мотиваційний моніторинг	2/-	2/-	12/12

Тема 5. Теорія лідерства 1. Феномен лідерства 2. Основні складові та структура лідерства 3. Теорії походження лідерства 4. Характерні риси лідера 5. Лідерство в сфері обліку і оподаткування	2/2	2/-	8/12
Тема 6. Матеріальні і нематеріальні методи мотивації 1. Види матеріальних методів стимулювання мотивації 2. Характеристика нематеріальних методів мотивації 3. Навчання, підвищення кваліфікації як стимул для працівників 4. Кар'єра та її місце в системі мотивації персоналу	2/2	2/-	6/10
Тема 7. Оцінка персоналу в системі мотивації праці 1. Сутність і функції оцінки персоналу 2. Види оцінки 3. Методи як складові оцінювання персоналу 4. Змагання між працівниками в контексті системи мотивування та стимулювання продуктивності праці	2/-	2/2	6/8
Тема 8. Формування корпоративної культури 1. Поняття корпоративної культури 2. Значення корпоративної культури в системі мотивації персоналу 3. “Тімблдінг” як засіб стимулювання персоналу	2/-	-/-	4/6
Разом	16/6	14/4	60/80

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 бальна: бали накопичуються за різні види робіт протягом навчального процесу, а підсумкова залікова оцінка виставляється на останньому практичному занятті. Зараховано – “відмінно” (90-100 балів)– студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; Зараховано – “добре” (70-89 балів) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; Зараховано – “задовільно” (50-69 балів) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; Незараховано (менше 50 балів) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами. Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні: – поточне оцінювання в навчальному семестрі (40 %); – виконання модульної контрольної роботи (30 %); – самостійна робота студента (індивідуальне завдання (20%) та тестування в системі дистанційного навчання (10 %); Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.
---	---

	Якщо студент пропустив заняття (лекційні чи практичні) без поважної причини та без відома викладача – він зобов'язується відпрацювати їх. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання всіх видів робіт, передбачених курсом. Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Також за рішенням кафедри обліку і оподаткування здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали (див. Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, URL: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf)
Вимоги до письмових робіт	Студент виконує одну контрольну роботу. Головна мета – перевірка ступеня засвоєння студентами теоретичних положень курсу. У разі відсутності здобувача з поважних причин при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного семінарського (практичного) заняття. При неявці здобувача у зазначений термін без поважних причин кількість балів за контрольну роботу дорівнює "0" (нуль). При написанні письмових робіт слід дотримуватись академічної доброчесності.
Практичні заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і практичні навички з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінки за практичне заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань
Самостійна робота	Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни «Мотивація і лідерство» складає 60 годин для студентів денної форми навчання та 80 год - для заочної форми навчання. Студентам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://d-learn.pnu.edu.ua). Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.
Методи навчання	Наочні методи навчання - ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів (презентації, відео). Інтерактивні методи навчання - ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді, дискусії, мозковий штурм, ігровий метод). Практичні методи навчання - передбачають виконання задач та вправ, які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань. Інноваційні методи навчання - поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. Серед інноваційних методів навчання використовуються: компетентісний метод, проєктно-дослідницький метод, використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів. Зокрема інструменти Google, програми Canva, Kahoot, Mentimeter.

Методи дистанційного навчання - ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської авторської системи дистанційного навчання (<https://d-learn.pnu.edu.ua>), платформ для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications.

7. Політика курсу

Письмові роботи: студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання у визначений для контролю самостійної роботи період згідно графіку навчального процесу.

Академічну заборгованість студент здає відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>. Списування під час контрольних робіт та екзамену є недопустимими. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання он-лайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Вживати їжу та напої під час занять в аудиторії забороняється (крім води або за медичними показаннями).

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил.

Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а "нб" округляється.

Індивідуальні завдання виконуються відповідно до затверджених кафедрою вимогах.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 20% менше). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, довідка від лікаря з зазначенням періоду хвороби).

У студентів є можливість отримати додатковий бал до підсумкової оцінки (3 або 5 балів залежно від складності курсу), пройшовши онлайн курси на платформі Coursera, Prometheus (чи інших рекомендованих кафедрою обліку і оподаткування: <https://koia.pnu.edu.ua/platformy-dlia-neformalnoi-osvity/>). Обраний курс повинен розширювати знання з дисципліни "Мотивація і лідерство". Сертифікат потрібно надіслати на електронну адресу: ivan.balaniuk@pnu.edu.ua не пізніше ніж за 5 днів до останнього практичного заняття.

Попередньо студент повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу ivan.balaniuk@pnu.edu.ua)

8. Рекомендована література

1. Кісіль З. Р., Швець Д. В. Мотивація діяльності людини: Навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях. Одеса: Видавництво ОДУВС, 2023. 154 с.
2. Дяків О. П., Островерхов В. М. Управління персоналом : навчально-методичний посібник (видання друге, переробл. і доповнено). Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 288 с
3. Артеменко А.К., Антощенкова В.В., Пономарьова М.С. Мотивація та стимулювання праці в ефективному управлінні та інноваційній діяльності підприємства. Вісник ХНАУ. Серія : Економічні науки. 2020. № 1. С. 153-163.
4. Сергеева Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство : навч. посібн. Івано-Франківськ, 2015. 296 с

5. Власенко Т.Ю., Луценко І.В., Методи та принципи мотивації персоналу на підприємстві. Молодий вчений. 2019. №1 (65). С. 209-212
6. Лідерство та комунікації в організації : навчальний посібник. Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с.
7. Дидактика лідерства. Сучасні погляди на формування лідерської компетентності здобувачів вищої освіти : монографія. О. О. Нестуля, С. І. Нестуля, Н. В. Кононец. Полтава : ПУЕТ. 2021. 591 с.
8. Зеркаль А. В. Корпоративна культура та комерційна свідомість персоналу – інноваційні напрями розвитку підприємств : монографія. Tallinn: Teadmus OÜ. 2022. 346 с
9. Власенко Т. А., Степаненко С. В., Лідерство та мотивація підприємця в сучасних умовах. Причорноморські економічні студії. 2023. Вип. 79. С. 75-79
10. Ярмолюк Д. І., Хлуп'янець Д. І. Яблонська І. В. Тімбілдинг як один із ефективних методів управління персоналом. Приазовський економічний вісник. 2020. Вип. 3 (20). С. 152-156

Викладач _____ Баланюк І.Ф.